

Til Løbe-Nr. 81 (Korn og Kornvarer).

53.

Haandværkets og Industriens Toldudvalg 1906.

Kartoffelmel.

Som det sikkert endnu vil være kendt, har man under den i tidligere Tid eksisterende Toldbeskyttelse — indtil 1857 med 3 Øre og derefter med $2\frac{1}{2}$ Øre Pundet — overalt paa Landet været inde paa Fremstilling af Kartoffelmel til eget Forbrug ved paa ganske primitiv Maade at rive Kartoffler af egen Avl og udvaske samt tørre det derved indkomne Mel.

Efterat Toldloven af 1863 havde ophævet den nævnte Beskyttelse, og Landet efterhaanden oversvømmedes af Kartoffelmel fra de tyske og hollandske Fabrikkers Overproduktion, fortrængtes dog denne husffidsmæssige Tilvirkning af Kartoffelmel lidt efter lidt, saaledes at den nu vistnok kun ganske undtagelsesvis kan paavises.

Trods dette har den Tanke dog stadig holdt sig oppe herhjemme, at Danmark med sine mange for Kartoffelavl fortrinligt egnede Arealer maatte have udmærkede Betingelser for at blive Hjemstedet for en paa rationelt fabriksmæssigt Arbejde baseret Kartoffelmelsindustri, som kan tage Konkurrencen op med de udenlandske Fabrikker, og at Tanken herom har været oppe paa flere Steder ses alene deraf, 1) at Staten har opfordret dertil kvalificerede Mænd til med dens Understøttelse at foretage Rejser i Udlandet for at studere Kartoffel dyrkning og Kartoffelmelsfabrikation, 2) at der har været udsat Præmier for Afhandlinger om dette Emne, senest i 1905 ved „Den tekniske Forening“s Initiativ. Det da udkomne Prisskrift af Hr. Landbrugskandidat Anton Christensen fik Understøttelse til dets Udgivelse af saavel „Den Raben-Levetzau'ske Fond“ som af Landhusholdningsselskabet. Men hvad der vistnok turde veje mest er 3) at der, hovedsagelig efter Opfordring af Landbrugere i de senere Aar er oprettet to Fabrikker her i Landet for industrimæssig Tilvirkning af Kartoffelmel, deraf den ene ved undertegnede Selskab, som i Aaret 1900 begyndte sin Fabrikationsvirksomhed.

Til Trods for, at der saaledes har været arbejdet ret ihærdigt paa at faa Kartoffelmelsfabrikationen gennemført og gjort rentabel her i Landet, hvor der som nævnt utvivlsomt findes mange store og naturlige Betingelser for denne Virksomhed, maa dette Arbejde dog siges hidtil at være resultatløst eller nærmere mislykket, og det af følgende Grunde:

I Sammenligning med Udlandet staar Kartoffelavlens her i Landet endnu paa et meget primitivt Standpunkt, og det er hidtil ikke lykkedes at interessere det praktiske Landbrug for i større Stil at optage et rationelt Arbejde for Kartoffelavlingen, hvortil kommer, at den Pris, der under de nuværende Forhold kan betales for Indu-